

STEVE JOBS VE APPLE ÖRNEĞİ ÜZERİNDEN DİJİTAL İLETİŞİM

Nurcihan ASLAN

Özet: Günümüzde internet teknolojisi ve mobil cihazların yaygınlaşması sayesinde online dijital iletişim en önemli iletişim yöntemlerinden biri haline gelmiştir. Günümüzde birçok cihazı dijital iletişim aracı olarak kullanıyoruz. Dijital iletişim, insanlığın eski zamanlarından günümüze kadar evrilmiştir. Dijital iletişim çağını genişleten Steve Jobs ve Apple şirketini gözden geçirmek çalışmamızın ana eksenini oluşturmaktadır. Bu anlamda, bu çalışmada, Steve Jobs üzerinden dijital iletişim ve Apple örneği ele alınacaktır.

Anahtar Kelimeler: Steve Jobs, Apple, Dijital İletişim.

DIGITAL COMMUNICATION THROUGH STEVE JOBS AND APPLE EXAMPLE

Nurcihan ASLAN

Abstract: Today, thanks to the spread of Internet technology and mobile devices, online digital communication has become one of the most important communication methods. Today, we use many devices as a digital communication tool. Digital communication has evolved from the ancient times of human beings to the present day. Going over Steve Jobs and the company named Apple, which has expanded the digital communication era, is the main axis of our work. In this sense, in this paper, digital communication through Steve Jobs and Apple example will be discussed.

Keywords: Steve Jobs, Apple, Digital Communication.

STEVE JOBS VE APPLE ÖRNEĞİ ÜZERİNDEN DİJİTAL İLETİŞİM

Nurcihan ASLAN

İletişim insanlık tarihi ile başlamış ve bulunduğu devreye göre şekillenerek gelişimini sürdürmüştür. Ses, mimik, vücut dili vb. yöntemlerle sözsüz olarak başlayan iletişim zamanla gelişerek gerek duvara kazılan resim ile olsun gerek duman yolu ile olsun üstüne kata kata günümüze kadar gelmiştir. Günümüzde ise hızla gelişen teknolojinin bir ürünü olan İnternet teknolojisinin yayılması ve mobil cihazlar sayesinde online olarak gerçekleşen dijital iletişim en önemli iletişim yöntemlerinden biri haline gelmiştir. Günlük hayatın vazgeçilmez bir parçası haline gelen dijital iletişimin yapılabilmesi için birden çok teknolojinin bir araya gelmesi gerektiğini görüyoruz. Ekonomik açıdan da değerlendirdiğimizde böylesine teknoloji yoğun bir iletişim çeşidinin yaygın olarak kullanılabilmesi için belli bir refah seviyesine ulaşılabilmiş olunması gerekiyor. Bu açıdan baktığımızda dünyada tablet ve akıllı telefon sahiplik oranları artışına paralel olarak Türkiye’de de bu oranların arttığı görülmektedir (Güler, Şahinkayası ve Şahinkayası, 2017). Günümüzde birçok cihazı dijital iletişim aracı olarak kullanmaktayız. Bunlara baktığımızda; masaüstü bilgisayarlar, dizüstü bilgisayarlar, akıllı telefonlar, tabletler, akıllı televizyonlar, akıllı saatler vb. tüm bunlar ilk akla gelenler diyebiliriz. Dijital iletişim insanoğlunun eski döneminden günümüze kadar gelişerek şekillenmiştir. Bilgisayar’ın icadıyla haberleşmede zirveye yaklaşmıştır. Tüm bunları düşündüğümüzde dijital iletişim çağını daha da genişleten Steve Jobs ve Apple adını taşıyan şirketin üzerinden gitmenin çalışmamızın ana eksenini oluşturur.

Steve Jobs, öz geçmişi tanıyacak olursak; 24 Şubat 1955’te Fransisco’da doğdu. Küçük yaşta öz annesi tarafından evlatlık olarak başka bir aileye verildi. Steve evlatlık olduğunu küçük yaşından beri biliyordu. Babası arabalardan bahsederken onu elektronikle tanıştırdı ve yıllar ilerledikçe küçük Steve’in elektrik ve elektroniğe olan merakı arttı. Jobs can sıkıntısından eşek şakaları yapıyordu ve zamanla eşek şakaları daha tehlikeli olmaya başladı.

Genellikle yaptığı eşek şakaları elektronik ile ilgili olurdu.¹ Bir gün Palo Alto'daki² araştırma laboratuvarına giderken ilk masaüstü bilgisayarı orada gördü. O zaman bilgisayarlar şimdiki gibi değildi, bir tür yazıcıydı sadece, bu alet yazı yazarak ses çıkarırdı. Jobs, bilgisayara kapıldı, birçok bilgisayarın içine bakarak inceledi. Başlangıçta işler böyle gitti. Steve Wozniak'la bu dönemde tanıştı. Wozniak ABD doğumlu bilgisayar mühendisidir. Jobs'la birlikte Apple Bilgisayar Şirketini kurmuştur. Wozniak Steve'den 5 yaş büyüktü ve elektronik konusundan daha çok bilgiliydi. Kısa sürede dost olup projeler üretmeye başladılar. Bir gün teknik bilgiler kütüphanesine giderken, orda teknik dergisi kitabı buldular. Burada her şey yazılıydı ve son derece büyülendiler. Bunun için hemen bu tonları üretebilecek bir araç yapmaya başladılar. Sistem bu şekilde uluslararası görüşme yaptığınız anda telefonlar garip sesler çıkarırdı, aslında bu ses telefon etmenizi sağlardı ve telefonda bilgisayara giden bir sinyaldi, bilgisayar telefonda görüşmeleri kontrol ederdi. Üç hafta sonra tıpkı bunun gibi çalışan bir kutu yaptılar, fakat ilk telefon görüşmelerini yanlış çevirmişlerdi. Ama önemli değil, çünkü cihazları işe yaramıştı. Mucizevi bir şeydi. Bu küçük kutulara "Blue Box" adını verdiler. Logoları ise şöyleydi: Bütün dünya bu adamın avucunun içinde ve aslında işe yaradı. Hepsi dijitaldi, herhangi bir ayar yapmamıza gerek yoktu. Bütün dünya avucumuzun içindeydi. Bu aslında önemsiz olarak görülebilir ama Jobs ve Woz daha küçük yaşta bunu yapabilmeyi başarmışlardı, hiçbir şey bilmemelerine rağmen başardılar. Onlar için inanılmaz bir şeydi. Eğer bunu geliştirmeselerdi Apple bilgisayar şirketi diye bir şey olmazdı. Böylece "Blue Box"tan kişisel bilgisayara yöneldiler. Tüm bilgisayar mağazalarını arayarak bilgisayarları satmanın yolunu aramaya çabaladılar. Böylece yavaş yavaş iş hayatına girdiler. Woz yaptığı icatları bedavaya satmaya niyetliydi, fakat Jobs bu icatları kullanıcılara satarak para kazanmanın yolunu buluyordu. Para muhteşem bir şey aslında, çünkü onunla bir şey yapabilirsiniz, onunla hayalini kurduğunuz yatırımları yapabilirsiniz. Buradan baktığımızda Jobs için para önemli olsa bile hayatında en önemli şey hiçbir zaman olmadı. Onun için en önemli şey şirket, insanlar, ürettikleri ürünlerdi. İnsanların oynayacağı bir oyunu tasarlamak hayatın en muhteşem fikriydi.

APPLE I

Steve aslında kendi şirketini kurmayı hayal ediyordu. Wozniak ise bil-

¹ Walter Isaacson, *Steve Jobs*, İstanbul, 2011, s. 4-8.

² Palo Alto, Networks en önde gelen yeni nesil ağ güvenliği şirketidir. (Bkz. <https://www.nebulabilisim.com.tr/urunler/palo-alto-networks-next-generation-firewall;erişim:14.06.2018>).

gisayar oyunlarından, televizyon terminali tasarımlarından vs. hoşlandığını söylerdi. Mikroişlemciler üstüne düşünürken aklına bir fikir geldi: Tek bir entegre kişisel pakete dahil olan bir klavye, monitör ve bilgisayar. Wozniak, "Bu kişisel bilgisayar fikri birden aklıma geliverdi ve sonradan Apple I adıyla bilinecek bilgisayarın tasarımını çizdim" dedi. İki ay sonra bilgisayarı denemeye hazır hale geldi. Klavyede birkaç tuşa bastı ve şoke oldu, harfler ekranda belirmişti. Tarihte bu ilkti. Jobs bundan çok etkilenmişti. Steve TV monitörünü taşımasını ve kurulum yapılmasına yardım etti. Woz'un amacı başkalarına yardım etmek ve bilginin serbest olmasını istiyordu. Bunun içinde hiçbir otoriteye güvenilmemesini savunurdu. Bu yüzden cihazları insanlara bedava vermek istiyordu. Steve ise bedava olmasını istemiyordu. Jobs, Üretilen cihazlar için bir şirket kumayı düşündü, ve şirketin ismini Apple verdiler. Bu ellerindeki modele Apple I adını verdiler. Böylece ilk defa piyasaya sürdükleri ev bilgisayarı Apple I oldu.³

APPLE II

Apple II için daha hırslı çalışmalara ihtiyaç vardı. Woz daha çok renkli grafikler olmasını istiyordu. Jobs ise kişisel bilgisayarların komple paket halinde sunulmasını düşünüyor ve bunun içinde donanım meraklısı olmak şartı gerekmiyordu. Yani paketleme kişisel bilgisayar tasarlamaktı. Bu iki hayali birleştirerek ürünü tasarlamış oldular. Paketleri ve diğer her şeyi tasarladılar. Bunun içinde paraya ihtiyaç vardı. Steve, yatırım yapma konusunda Markkula'den yardım istedi. Mike yatırım yapmayı kabul etti. Böylece Mike kendilerine ortaklık yapmaya ikna ettiler. Birlikte çalışacakları ürüne Apple II adını verdiler. Mike işe bir miktar para yatırdı ve üçü birlikte işe girişti. Bilgisayarları ürettikten birkaç ay sonra West Coast fuarında sundular. En iyi ürün onlardaydı. Muhteşem bir gösterileri sergilediler. Grafikleri gösteren bir projeksiyon televizyonda Apple II'yi gösteriyorlardı. Bunlar bugün abartı kaçınabilir ama o dönemin kişisel bilgisayarları için çok ilerisindeydi ve o fuarın yıldızları onlardı. Bu açık ki Apple şirketi için inanılmaz bir şey. İnsanları etkileyerek şirketleri hızla büyümesini sağladı. On altı sene boyunca Apple II'nin çeşitli modellerini pazarlanarak insanları etkileyebildiler. Böylece yaklaşık altı milyon adet satıldı. Kişisel bilgisayar endüstrisinin gelişmesinde diğer tüm makinelerden daha etkili oldu. Wozniak yüzyılın tek başına yapılan en büyük icatların tasarımı sayesinde tarihe geçmeyi başardı. Ama ürünleri pakete entegre eden ve satan şirketi kuran kişi Jobs'tu. Woz muhteşem bir makine tasarladı, ama Steve Jobs olmasa o makine bugün dükkanlarda duruyor olurdu. Dolayısıyla ikisi birbirini tamamlıyordu. Yine de

³ Walter Isaacson'un *Steve Jobs* adlı çalışmasından aktarılmıştır.

çoğu insana göre Apple II'nin yaratıcısı Wozniak'tı. Bu durum Jobs'ı büyük bir adım atmaya ve sahiplenebileceği bir başarı kazanmaya sevk etti. Steve bu bilgisayarların Woz'un başyapıtı olarak göreceğini biliyordu bu yüzden evrende iz bırakacak bir ürün istiyordu. İlk önce Apple III sonra LISA adlı ürünü yarattı. Ancak bunlar Steve hayal kırıklığına uğrattı. IBM piyasaya girdiği zaman Jobs'ı ve arkadaşlarını korkuttu. Çünkü IBM ürünleri gerçekten korkunçtu. IBM, dünyanın en büyük bilişim teknolojisi şirketidir. O günlerde IBM'ye yardım eden herkes başarı kazanmış ve hak elde ediyorlardı. Belki de IBM tek basına olsaydı batabilirdi. Fakat diğer insanlara da kendi dünyasına da yatırım yapma fırsatı verdi. Bu sonunda onları kurtardı. IBM dünyanın en yetenekli insanlarına sahipti. Fakat bunlar hoşnut konusunu göz ardı ettiler yani insanları memnun etmekte pekiyi değillerdi. Bu onları düşürdü. Benzer durum Apple'nın başına da geldi. Apple yönetim sürecinde çok yetenekli çalışanları vardı. Fakat insanları hoşnut etme konusunda hiçbir fikirleri yoktu. Bazı insanlar çok iyi hoşnut ederler ama yönetim konusunda gelince yeteneksizler. İşte üretimi arttıran unsur budur. Apple da bu sorunlar LISA olarak sonuçlandı. Bir bakıma dönemine göre çok ileriydi. Fakat yeteri kadar hoşnut beceri konusuna sahip değildi. Bu nedenle Apple köklerinden çok uzaklaşmıştı.⁴

1982 yıllarına gelindiğinde böyle bir düşünce gelişti "kişisel bilgisayarlar gerçekten kişisel olacaksa her ailede bir tane bulunmalı." Bunun gerçekleştirilmesi için bilgisayarların ucuz bir şekilde satılmasıyla gerekiyordu. Zaten Apple yayın departmanında müdürlük yapan Raskin'in amacı da kitlelere yönelik ucuz bilgisayar yapmaktı. Hatta yüksek teknoloji ürünler üretmek ve insanların dikkatini çekecek temiz paketlere konularak böylece kaliteli oldukları anlaşılacak (Walter, 2011). Apple'ın ürünleri temiz ve sade olacağını Sony gibi siyah olmayacak. Bu nedenle Apple çalışanları, parlak ve sade ürünler yapmayı tercih ettiler. 1980'li yıllarda insanlar bilgisayarlardan korkuyor ve bilgisayar onlara çok karmaşık geliyordu. Macintosh ekibinin başına geçen Jobs, bu algının sebebinin ise IBM olduğunu düşünüyordu. Ayrıca Macintosh'un bu algıyı değiştireceğini ve her eve bilgisayar gireceğine inanıyordu. Macintosh, kişisel bilgisayar üreten Apple bilgisayar ürünüdür. Lisa, Apple II, Apple III gibi ürünleri sonlandırılıp tüm bilgisayarları Macintosh serisi altında toplanmıştır. IBM, 1980'lerde bilgisayar dünyasının deviydi. Bu yüzden herkes tarafından "Büyük Birader" ismiyle biliniyordu. Steve Jobs, 1983 yılında Mac'ı piyasaya sürülmesi planları sırasında evrende iz bırakacak ve insanları şaşırtacak bir reklam istiyordu ve Apple'ın ilk Macintosh'u tanıtmak için bir reklam tasarladılar.

⁴ Bu başlık, Walter Isaacson'ın *Steve Jobs* adlı çalışmasından aktarılmıştır.

1984 Reklamı

1984'te tasarlanan reklam genel olarak, Macintosh'un marka imajını yükseltmek için yapılmış bir reklam. Reklamın taslağında asi bir kadın var. Kadın renkli giyinerek diğerlerinden farklı görünür ve üstündeki bembeyaz badiye Macintosh resmi çizilmişti. Sonra marj adımlarıyla yürüyen robotlaşmış ve bir birinin aynısı siyah, beyaz giyinen erkeklerin görüntüsü belirlendi. Bu insanlar ekranda konuşan "Big Brother"ın söylevini dinlemeye gidiyorlardı. Renkli görünen kadın düşünce polislerden kaçarak tam ekranda "Big Brother"ın "başaracağız" dediği anda kadın fırlattığı balyozu ekranı parçalıyor ve ekran ışık duman saçarak buharlaşıyor. Sonra ardından siyah arka planda beyaz renkli şu yazı beliriyordu: "Apple Computer 24 Ocak'ta Macintosh'u tanıtacak. Reklamda kadın kahraman aslında kurulu düzeni yıkıyordu. Bir diktatöre bağlı kalmayıp farklı düşünmeye iter. Bu fikir kişisel bilgisayar devriminin ruhunu yansıtıyordu. Bilgisayarlar artık kişisel özgürlük sağlayabilecek araçlar olarak da görülüyordu. Bu nedenle insanlar artık bilgisayarlardan korkmamaya başlandı. Bu reklam TV karşısındakileri şok etti. İzleyenler inanılmaz etkilendi ve o zamanda en yüksek izlenme oranı elde etti. Henüz sosyal medyanın olmadığı o dönemde bile gazetelerde, televizyonda çok konuşuldu. Ardından insanlar bilgisayar mağazalarına giderek Macintosh'u inceledi ve ilk günlerden başlayarak satın almaya başladılar. Böylece sürekli gelişen ve giderek daha fazla sayıda insanın kullanımına giren yeni medya teknolojileri, toplumsal alandaki çoğu yapıyı şekillendirirken yepyeni bir kültürü oluşturup pekiştirir. İletişim teknolojilerinde yaşanan gelişmeler toplumsal hareketleri de dönüştürmüştür. Yeni medya teknolojileri sayesinde toplumun farklı kesimleri rahatsızlıklarını göstermek için bu kanalları kullanmaya başlamıştır (Karagöz, 2013). Yeni medya teknolojilerinin ortaya çıkışı, iki ayrı koldan ilerleyen bilgisayar ve medya teknolojilerindeki tarihsel gelişmelerin bir araya gelmesiyle mümkün olmuştur (Başlar, 2013). Televizyon, telefon, telgraf, faks gibi haberleşme ve iletişim araçlarına internet kullanımının da eklenmesi, toplumsal ilişki alanlarının yapısında birdenbire büyük bir değişim yaşanmasına neden olmuştur (Deniz ve Hülür, 2016: 9-57). Macintosh ilk piyasaya sürüldüğünde tanıtım etkisiyle çok satılsa da sonrasında bir düşüş sergilemeye başladı. Mac göz kamaştırıcı olması kitleleri kandırılmayı becermişti. Ancak güçsüz bir bilgisayardı. İlk birkaç ay iyi sattı, ama insanlar sınırlılıklarını fark ettikçe satışlar azaldı.

Teknoloji ve Dijital Sanat

1985 baharında Steve Jobs ve John Sculley araları açıldı ve büyük bir kavgaya döndü. Birbirlerini kötü yöneticilikle suçlamaya başladılar. John, Jobs'a

“bence sen Apple için zararlısın ve bu şirketi yönetecek insan değilsin.” Ve onu şirketten kovdu. Steve yıkılmış gibiydi. Her ne kadar Steve zor bir insan olabilse de şirketin kalbi ve ruhuydu. Steve’in emek verdiği her şeyi yok etti. Daha sonra Steve Avrupa’ya kaçmanın iyi geleceğini düşündü ve birkaç yıl Avrupa da kaldı. Böylece epey düşündükten sonra yeni bir şirket kurmayı planladı. Ama bu şirket Apple rakip olmayacaktı asla. Yeni şirkete bulduğu isim NEXT. Şirketini daha dikkat çekici kılmak için dünya çapında bir logoya ihtiyaç duydu ve yeni bilgisayarın küp şeklinde olacağı için logosunu da küp şeklinde olmasına karar verdi. Jobs ve Edwin Catmull ortaklaşa, animasyon stüdyosu olan Pixar’ı kurdular. Şirket aslında Lucasfilm’in bilgisayar grafikleri bölümü üzerine kuruldu. Lucasfilm bilgisayar bölümü iki ana kısımdan oluşuyordu: Canlı film çekimleri dijitalleştirip etkileyici özel efektlerle donatabilecek bir bilgisayar geliştiriyordu. Çağımız teknoloji çağı olarak adlandırılmaktadır. Pixar sanatla teknolojiyi birleştirmekle ilgiliydi, tıpkı Macintosh gibi ve teknoloji sanatla buluştu. Bilgi işlem teknolojisinin her yeri kapladığı bir çağda dijital medyaya gömüldüğümüzü söyleyebiliriz. Bu yüzdendir ki sanat teknoloji ilişkisi iç içedir. Yazının bile bilinmediği çağlarda insanoğlu, çizgiler, şekiller ve renklerle kendini anlatma yolunu bulmuştur. insanoğlunun bugünkü teknolojiye ulaşması oldukça uzun bir zaman almıştır. Bu yüzden sanat gibi insanlığın başlangıcına gidilmesi gerekmektedir. Çünkü aslında teknoloji denilen şey insanın alet kullanabilme yetisinden başlayarak günümüze kadar gelişim göstermiştir. Sanatın dijital kültür ve teknolojik gelişmelerle olan ilişkisine eğiliyor. Steve, sanatsal yaratıcılıkla ilgilenmesi onu neşelendirdi, özellikle de teknolojiyle bağlantılıysa. 10 yıl sonra patlamalarını Oyuncak Hikayesi (Toy Story) ile yapmışlardır (Walter, 2011). Yeni teknolojik araç ve gereçlerin toplum yaşamına girmesi, yeniliklere yol açarken, bu çağa özgü yeni sanat dalları da meydana getirmiştir.

1996 yılında Apple şirketi, Jobs’u kurduğu şirkete geri getirmek için NEXT’i satın aldı ve Steve Jobs 1997 yılında Apple’ın geçici CEO’su seçildi. Böylece Steve Apple geri döndü. 20’li yaşlardayken kişisel bilgisayarlarda çığır açtıktan sonra şimdi aynı şeyi müzikçalar, müzik endüstrisinin iş modeli, cep telefonları, uygulamalar, tablet bilgisayarlar, kitaplar ve gazetecilik için yapacaktı. Apple farklı düşünebilen, bilgisayarların dünyayı değiştirmelerine yardımcı olmasını isteyen insanlara hitap ediyordu. Her yeni ürünü tasarımı olabildiğince sadeleştirmeye çalışıyorlardı. Fakat çoğu insan tasarımın gösterişli olmasından etkilenir. İnsanlar bir kitabı kapağına göre değerlendirirler. Bu nedenle Apple’ın bütün kutularının ambalajlarının içeride güzel bir mücevher bulunduğunun sinyalini vermelerini sağlayacak şekilde tasarladılar. Kutudan çıkarılır çıkarmaz insanların kullanabilecek basitlikte, klavyesi, monitörü ve bilgisayarı bir arada olan bir ürün olmalarını istiyordu. Bu bilgisayarın ismi İMac oldu. İMac bir masaüstü bilgisayardı. Böylece

teknolojik araçların hızla ilerlemesiyle birlikte insanların hayatını çeşitli yönlerden kolaylaştırdı. Örneğin eskiden sadece masaüstü bilgisayarlar vardı giderek insanlar gidecekleri her yerde yanına bilgisayar taşımaları için Laptop bilgisayarları istemeleri gibi. Bilgisayarlardan korkan insanlar, bugün ise bilgisayarsız yaşayamaz hale geldiler.

Steve Jobs Apple'a geri dönüşünün ilk senesinde "Farklı Düşün" reklamlarını ve İMac'i üretince, çoğu insanın bildiği şey onaylanmış oldu: Yaratıcı ve vizyoner olabiliyordu. Bunu Apple'da ilk çalıştığı seferde göstermişti. Apple başarılı olmasının bir yanı yenilikçiliği sayesinde olmuştur. Müşteriler mağazaya girer girmez etkilenebiliyorlardı, cihazlar pahalı olmasını rağmen onlara sahip olmak istiyorlardı. 2001'e gelindiğinde Jobs, tekrar "farklı düşünmenin zamanı geldiğini" söyledi. Farklı bir dijital cihaz yaratmanın zamanı geldiğini düşündü. Apple şirketi, kişisel bilgisayarın yanına müzik çalardan video kaydedicilere ve kameralara dek çeşitli cihazları koordine eden bir merkez olacaktı. Dijital yaşam tarzımızın tüm yönlerini kontrol etmemizi sağlayacaktı. Böylece Apple sadece bilgisayar şirketi olmaktan çıktı. Hatta Steve ve ekibi 'Computer' sözcüğünü çıkartmayı düşündüler. İlk olarak dijital merkezinin bir sonraki adımı müzik çalar üretmekti. Tekeri ne kadar uzun süre çevirirseniz şarkıdan şarkıya o kadar hızlı geçebilecek bir cihaz geliştirmek. Bunun için Jobs İMac ve iTunes'tan esinlenerek "İPod" ismini buldu. İnsanlar sürekli playlist hazırlayıp değiştirmeyi istemeyecek kadar tembel-diler. İPod şarkıları rastgele çalınacaktı. Gereken tek şey o sırada dinlemek istemediği şarkıları geçebilmesini sağlayacak bir düğmeydi. 2005'te İPod peynir ekmek gibi satıyordu. Fakat Jobs kaygılıydı. Şirketi neyin mahvedebileceğini düşünüp duruyordu. "Herkes yanında telefon taşıyor; dolayısıyla iPod gereksiz hale gelebilir." Bunun içinde 2007'de İPhone geliştirdiler. Sıra İPhone'u tanıtmaya gelince Jobs, Ocak 2007'de San Francisco'da düzenlenen Macworld tanıtım etkinliğinde, "Arada sırada, her şeyi değiştiren devrimsel bir ürün çıkar ortaya," diye söze başladı. İki örnek verdi: 1984'te "bilgisayar endüstrisini tamamen değiştiren" orijinal Macintosh ve 2000'de "müzik endüstrisini tamamen değiştiren" ilk iPod. Bugün ise, bu sınıfa ait üç ürün sunuyoruz. İlki, dokunmatik destekli ve geniş ekranlı İPod. İkincisi, devrim niteliğinde bir cep telefonu. Üçüncüsüyse, yenilikleriyle çığır açan internet erişim cihazı." Sonra "Bunlar birbirinden üç ayrı cihaz değiller, bunlar tek bir cihaz ve onun adı İPhone adını verdik dedi." Bütün butonlardan kurtulup ve kocaman bir ekran yapmak. Bu akıllı telefonları kalemle kullanmak hiç kimse istemez. Çünkü kalemler her an kaybolabilir yada bir başka rahatsız yanı olabilir. Bu yüzden 10 parmağımızla kullanacağımız bir telefon icat ettiler. Adı da çoklu-dokunma (Jobs Steve, <https://www.youtube.com>, 2007).

Sonuç olarak; bütün hayatımız bir bilgisayar etrafında şekillenerek, bilgisayar bağımlısı bir toplum haline gelinebilir. Fakat tüm bunlar toplumu

zenginleştirecek. Çünkü hayatı yaşanabilir kılacaklar. Bütün iş adamları, çalışan işçiler, hemen hemen her alanda bu aletle birlikte işlerine devam edebilecekler. Yakın bir gelecekte nesnelere interneti dediğimiz yani cihazlar arası internet üzerinden gerçekleşen iletişim türü hayatımızın bir parçası olacak gibi gözükmemekte yani bugün dijital iletişimde kullandığımız ve iki elin parmaklarını geçmeyen cihaz çeşidi çok yakın bir gelecekte günlük hayatta kullandığımız hemen hemen tüm cihaz türlerini kapsayacak şekilde genişleyecek. Bu teknolojik gelişme ile buzdolabından otomobile tüm eşyalarımızla internet üzerinden iletişime geçebilecek durumda olacağız. Apple'ın kurucusu Steve Jobs, iPhone, iPad, iTunes gibi ürünlerin dışında fare ile tıklamadan dokunmatik ekrana kadar pek çok yeniliği teknoloji dünyasına kazandırdı. Dijital iletişimin günümüzde yarattığı sorunlar ve bunların tartışılması bir yana, 56 yıllık hayatına sığdırdığı devrimsel yenilikler nedeniyle ona çok şey borçluyuz.

Kaynakça

- Başlar, G. (2013). *Yeni Medyanın Gelişimi ve Dijitalleşen Kapitalizm*, Marmara Üniversitesi Radyo TV ve Sinema Bölümü, İstanbul.
- Deniz, A.Ç., Hülür, A. Banu (2016). *Yeni Medya ve Toplum*, Literatürk Academia Yayınları, İstanbul, s. 9-57.
- Güler, H., Şahinkaya, Y. ve Şahinkaya, H. (2017). "İnternet ve Mobil Teknolojilerin Yaygınlaşması: Fırsatlar ve Sınırlılıklar", *Sosyal Bilimler Dergisi*, 7, 190.
- Jobs Steve, <https://www.youtube.com/watch?v=k1j-7yK7Y14>. 09.01.2007.
- Isaacson, W. (2011). *Steve Jobs*, Çev. Dost Körpe, Domingo Yayınları, İstanbul.
- Karagöz, K. (2013). *Yeni Medya Çağında Dönüşen Toplumsal Hareketler ve Dijital Aktivizm Hareketleri*.
- Uğurlu, H. (2008). "Teknoloji Sanat İlişkisi: Günümüzde Teknolojik Sanatların Amacı", *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*.
- Wozniak Steve, Wikipedia, https://tr.wikipedia.org/wiki/Steve_Wozniak erişim tarihi:01.06.2018
- <https://www.nebulabilisim.com.tr/urunler/palo-alto-networks-next-generation-firewall>; erişim:14.06.2018
- <https://onedio.com/haber/yalnizca-1-kere-yayinlanan-tarihin-en-iyi-reklam-apple-1984-macintosh-824661>. erişim: 15.03.2017.